

2 ZDRAVSTVENO STANJE PREBIVALSTVA

2.5 POŠKODBE

2.5.2 TRANSPORTNE NEZGODE

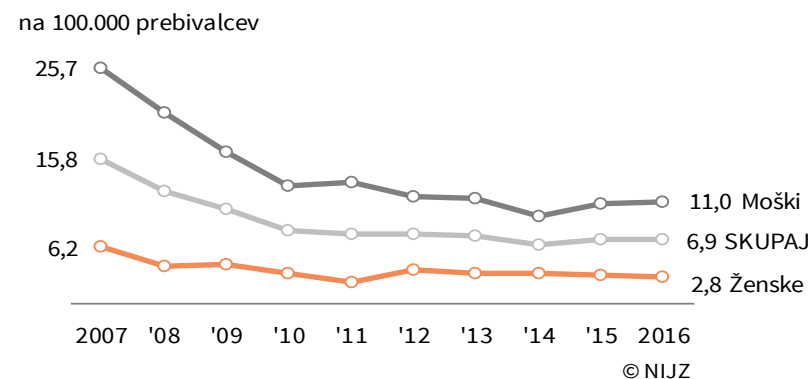
Podatke o hospitalizacijah in umrljivosti zaradi transportnih nezgod zbira NIJZ. Vključujejo primere smrti, nastale pri nezgodah, v katerih je udeleženo sredstvo za prevoz ljudi ali blaga na kopnem, po vodi ali po zraku, ter hospitalizacije zaradi poškodb. V Sloveniji je v letu 2016 v transportnih nezgodah umrlo 142 oseb, prevladovali so moški (80 %). Najpogostejše so transportne nezgode v cestnem prometu. V letu 2016 je bilo takih nezgod v Sloveniji 17.957, v njih je umrlo 130 oseb. Od leta 2007 dalje je opazen upad števila vseh cestnoprometnih nezgod (za 41 %), kljub temu pa je v Sloveniji v letu 2016 umrlo zaradi transportnih nezgod 11 več oseb kot leto poprej.

Transportne nezgode predstavljajo velik družbeni problem, saj so poškodovanci pogosto zdravi ljudje v aktivni dobi življenja. Zaradi visokega števila umrlih in poškodovanih v cestnoprometnih nezgodah sodi Slovenija na področju cestnega prometa med manj varne države Evropske unije. Stanje se v Sloveniji z leti počasi izboljšuje. Po navajanju Evropske komisije je v Sloveniji število smrtnih žrtev na 1.000.000 prebivalcev v obdobju od 2011–2015 upadlo za 15 %, v Evropski uniji pa za 16 %.

Iz grafa 1 je razvidno, da se je v desetletnem obdobju število vseh umrlih na 100.000 prebivalcev zaradi transportnih nezgod zmanjšalo za 56 %. Opazna je izrazita razlika med umrljivostjo zaradi transportnih nezgod med spoloma, saj moških umre skoraj 4-krat več kot žensk

Na visoko umrljivost v prometu med drugim vpliva tudi vožnja pod vplivom alkohola. Vsaka deseta prometna nezgoda se zgodi zaradi alkoholiziranih povzročiteljev.

2.5.2 Graf 1: **Umrli zaradi transportnih nezgod** po spolu, Slovenija, 2007–2016

Viri: Obrazec Prijava smrti (DEM-2) in Zdravniško potrdilo o smrti in poročilo o vzroku smrti

2.5.2 Tabela 1: **Cestnoprometne nezgode**, Slovenija, 2007–2016

Število	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Število vseh nezgod ¹⁾	30.401	22.783	20.597	21.347	22.913	22.035	18.904	18.251	17.994	17.957
Število nezgod s telesno poškodbo	11.151	8.738	8.435	7.433	7.089	6.742	6.426	6.167	6.509	6.394
Število nezgod s smrtnim izidom	263	200	154	127	129	122	116	97	111	125
Število udeležencev v nezgodah s poškodbo	16.037	12.409	12.114	10.316	9.673	9.148	8.742	8.220	8.769	8.509
Število umrlih oseb zaradi nezgod	293	214	171	138	141	130	125	108	119	130
Na 100.000 prebivalcev										
Število vseh nezgod ¹⁾	1.505,4	1.117,1	1.008,5	1.041,7	1.116,3	1.071,6	918,0	885,3	872,2	869,9
Število nezgod s telesno poškodbo	552,2	428,5	413,0	362,7	345,4	327,9	312,1	299,1	315,5	309,8
Število nezgod s smrtnim izidom	13,0	9,8	7,5	6,2	6,3	5,9	5,6	4,7	5,4	6,1
Število udeležencev v nezgodah s poškodbo	794,1	608,5	593,1	503,4	471,3	444,9	424,6	398,7	425,0	412,2
Število umrlih oseb zaradi nezgod	14,5	10,5	8,4	6,7	6,9	6,3	6,1	5,2	5,8	6,3

¹⁾ V skupno število nezgod so vključene nezgode s smrtnim izidom, telesno poškodbo in materialno škodo.

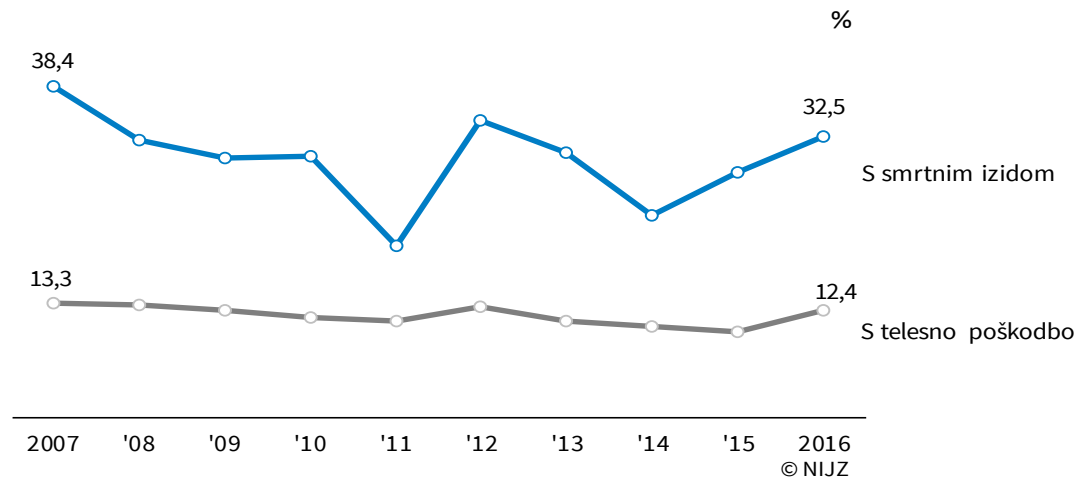
Viri: Za leta od 2007 do 2014 Letno poročilo o delu policije (MNZ), 02.11.2016; za leta 2015 in 2016 Ministrstvo za notranje zadeve – Policija, zbirka podatkov (UE), 22.8.2017

2.5.2 Tabela 2: **Povzročitelji cestnoprometnih nezgod in povprečna stopnja alkoholiziranosti**, Slovenija, 2016

	Nezgode s smrtnim izidom	Nezgode z lahko poškodbo	Nezgode s hudo poškodbo	Nezgode z materialno škodo	SKUPAJ
Število vseh povzročiteljev	126	5.238	765	9.521	15.650
Število alkoholiziranih povzročiteljev	41	586	158	1.084	1.869
Delež alkoholiziranih povzročiteljev (%)	32,5	11,2	20,7	11,4	11,9
Povprečna stopnja alkohola ¹⁾	1,51	1,51	1,28	1,44	1,45

¹⁾ Povprečna stopnja alkohola (g alkohola/kg krvi)

Viri: Ministrstvo za notranje zadeve – Policija, zbirka podatkov (PU), 22.08.2017

2.5.2 Graf 2: **Alkoholizirani povzročitelji cestnoprometnih nezgod**, Slovenija, 2007–2016

V letu 2016 je bilo med 126 povzročitelji prometnih nezgod s smrtnim izidom alkoholiziranih 41 povzročiteljev (33 %).

Od 6.003 povzročiteljev prometnih nezgod, ki so vključevale telesno poškodbo, jih je bilo alkoholiziranih 744 (12 %).

Viri: Za leta od 2007 do 2011 Letno poročilo o delu policije (MNZ), 02.11.2016; za leta 2013 do 2016 Ministrstvo za notranje zadeve – Policija, zbirka podatkov (UE), 22.8.2017

2.5.2 Graf 3: **Umrli zaradi transportnih nezgod** po spolu, Slovenija, 2007–2016

Zaradi transportnih nezgod umre 4-krat več moških kot žensk.

Viri: Obrazec Prijava smrti (DEM-2) in Zdravniško potrdilo o smrti in poročilo o vzroku smrti

2.5.2 Tabela 3: **Umrli in specifična stopnja umrljivosti zaradi transportnih nezgod** po starostnih skupinah in spolu, Slovenija, 2016

	Število umrlih			Specifična stopnja umrljivosti na 100.000 preb.		
	Moški	Ženske	SKUPAJ	Moški	Ženske	SKUPAJ
0-9 let	1	-	1	0,9	-	0,5
10-19	9	2	11	9,4	2,2	5,9
20-29	17	3	20	14,4	2,7	8,7
30-39	17	3	20	10,8	2,1	6,7
40-49	15	3	18	9,7	2,1	6,0
50-59	19	4	23	12,4	2,7	7,6
60-69	19	5	24	14,6	3,7	9,0
70-79	9	3	12	12,9	3,3	7,4
80+	7	6	13	21,4	8,4	12,5
SKUPAJ	113	29	142	11,0	2,8	6,9

Viri: Obrazec Prijava smrti (DEM-2) in Zdravniško potrdilo o smrti in poročilo o vzroku smrti

Število umrlih zaradi transportnih nezgod je bilo pri moških v vseh starostnih skupinah višje kot pri ženskah. V zadnjih desetih letih (2007–2016) so bili v transportu najbolj ogroženi mladi (20–29 let) in starejši prebivalci (nad 70 let). Pri mladih je od leta 2008 dalje opaziti upad umrljivosti zaradi transportnih nezgod.

2.5.2 Tabela 4: **Specifična stopnja umrljivosti zaradi najpogostejših transportnih nezgod** po MKB-10 in spolu, Slovenija, 2016

na 100.000 prebivalcev

Transportne nezgode	Kode diagnoz po MKB-10	Moški	Ženske	SKUPAJ
Oseba v avtomobilu	V40-V49	4,1	1,3	2,7
Motorist	V20-V29	2,4	0,2	1,3
Pešec	V01-V09	1,2	1,0	1,1
Druge nezgode med transportom na kopnem ¹⁾	V80-V89	1,2	0,1	0,6
Kolesar	V10-V19	1,1	0,2	0,6

© NIJZ

¹⁾ V druge nezgode med transportom na kopnem so vključeni: jezdec ali oseba v vprežnem vozilu; oseba v vlaku ali vozilu na tirih; oseba v posebnem industrijskem vozilu; oseba v posebnem poljedelskem vozilu; oseba v posebnem gradbenem vozilu; oseba v posebnem terenskem ali druge vrste motornem vozilu, namenjenem predvsem uporabi na necestnih površinah; prometna in neprometna nezgoda opredeljene vrste, pri kateri vrsta prevoza poškodovanca ni znana; nezgoda motornega ali nemotornega vozila, pri čemer vrsta vozila ni opredeljena.

Viri: Obrazec Prijava smrti (DEM-2) in Zdravniško potrdilo o smrti in poročilo o vzroku smrti

REGIONALNE PRIMERJAVE

2.5.2 Tabela 5: **Cestnoprometne nezgode**, statistične regije, Slovenija, 2016

Število	Pomurska	Podravska	Koroška	Savinjska	Zasavska	Posavska	Jugovzhodna Slovenija	Osrednjeslovenska	Gorenjska	Primorsko-notranjska	Goriška	Obalno-kraška	SLOVENIJA
Število vseh nezgod ¹⁾	864	3.581	469	2.450	310	486	1.140	4.669	1.695	372	845	1.076	17.957
Število nezgod s telesno poškodbo	349	1.241	180	1.082	121	203	437	1.510	494	135	282	360	6.394
Število nezgod s smrtnim izidom	8	22	5	16	4	6	9	23	8	3	11	10	125
Število udeležencev v nezgodah s poškodbo	438	1.704	243	1.513	160	262	586	1.958	644	192	330	479	8.509
Število umrlih oseb zaradi nezgod	8	23	5	16	4	6	10	23	8	3	13	11	130
Na 100.000 prebivalcev													
Število vseh nezgod ¹⁾	746,0	1.113,9	660,5	961,4	539,4	642,1	799,0	868,0	832,3	707,3	716,5	950,6	869,9
Število nezgod s telesno poškodbo	301,3	386,0	253,5	424,6	210,6	268,2	306,3	280,7	242,6	256,7	239,1	318,0	309,8
Število nezgod s smrtnim izidom	6,9	6,8	7,0	6,3	7,0	7,9	6,3	4,3	3,9	5,7	9,3	8,8	6,1
Število udeležencev v nezgodah s poškodbo	378,2	530,0	342,2	593,7	278,4	346,1	410,7	364,0	316,2	365,1	279,8	423,2	412,2
Število umrlih oseb zaradi nezgod	6,9	7,2	7,0	6,3	7,0	7,9	7,0	4,3	3,9	5,7	11,0	9,7	6,3

¹⁾ V skupno število nezgod so vključene nezgode s smrtnim izidom, telesno poškodbo in materialno škodo.
Viri: Ministrstvo za notranje zadeve – Policija, zbirka podatkov (UE), 12.09.2017

Pri primerjavi regijskih podatkov so bile v letu 2016 cestnoprometne nezgode na število prebivalcev najpogostejše v podravski (1.114/100.000), savinjski in obalno-kraški statistični regiji. Najmanj teh nezgod je bilo v zasavski statistični regiji (539/100.00).

Med najbolj ogrožene zaradi cestnoprometnih nezgod so v letu 2016 spadali prebivalci goriške statistične regije, kjer se je zgodilo 11 nezgod s smrtnim izidom na 100.000 prebivalcev, med najmanj ogroženimi pa so bili isto leto v gorenjski statistični regiji (3,9/100.000).

2.5.2 Tabela 6: **Povzročitelji cestnoprometnih nezgod in povprečna stopnja alkoholiziranosti**, policijske uprave, Slovenija, 2016

Cestnoprometne nezgode	PU Celje	PU Nova Gorica	PU Koper	PU Kranj	PU Ljubljana	PU Maribor	PU Murska Sobota	PU Novo mesto	SLOVENIJA
S smrtnim izidom									
Število vseh povzročiteljev	23	10	12	9	29	21	7	14	126
Število alkoholiziranih povzročiteljev	7	1	3	2	10	10	2	6	41
Delež alkoholiziranih povzročiteljev (%)	30,4	10,0	25,0	22,2	34,5	47,6	28,6	42,9	32,5
Povprečna stopnja alkohola (g alkohola/kg krvi)	1,53	1,36	1,49	1,85	1,29	1,83	1,92	1,09	1,51
S telesno poškodbo									
Število vseh povzročiteljev	1.176	268	430	467	1.680	1.155	318	507	6.003
Število alkoholiziranih povzročiteljev	135	45	66	64	163	143	66	61	744
Delež alkoholiziranih povzročiteljev (%)	11,5	16,8	15,3	13,7	9,7	12,4	20,8	12,0	12,4
Povprečna stopnja alkohola ¹⁾ pri hudi poškodbi	1,32	1,02	1,18	1,12	1,24	1,26	1,74	1,21	1,28
Povprečna stopnja alkohola ¹⁾ pri lahki poškodbi	1,46	1,66	1,50	1,51	1,40	1,58	1,60	1,56	1,51

¹⁾ Povprečna stopnja alkohola (g alkohola/kg krvi)

²⁾ Podatki za Slovenijo vključujejo tudi osebe z neznano regijo, in sicer eno osebo oz. povzročitelja cestnoprometnih nezgod s smrtnim izidom in dva povzročitelja cestnoprometnih nezgod s telesno poškodbo od tega je ena oseba v alkoholiziranem stanju.

Viri: Ministrstvo za notranje zadeve – Policija, zbirka podatkov (PU), 22.08.2017

2.5.2 Tabela 7: **Umrli zaradi transportnih nezgod** po spolu, statistične regije, Slovenija, 2016

	Pomurska	Podravska	Koroška	Savinjska	Zasavska	Posavska	Jugovzhodna Slovenija	Osrednjeslovenska	Gorenjska	Primorsko notranjska	Goriška	Obalno-kraška	SLOVENIJA
Število umrlih													
Moški	9	20	9	14	2	7	7	17	9	5	6	8	113
Ženske	1	2	-	6	2	1	1	9	5	-	1	1	29
SKUPAJ	10	22	9	20	4	8	8	26	14	5	7	9	142

Viri: Obrazec Prijava smrti (DEM-2) in Zdravniško potrdilo o smrti in poročilo o vzroku smrti

2.5.2 Tabela 8: **Specifična stopnja umrljivosti zaradi transportnih nezgod** po spolu, statistične regije, Slovenija, 2016

na 100.000 prebivalcev

	Moški	Ženske	SKUPAJ
Koroška	25,3		12,7
Posavska	18,4	2,7	10,6
Primorsko notranjska	18,8		9,5
Pomurska	15,8	1,7	8,6
Obalno-kraška	14,3	1,7	8,0
Savinjska	11,0	4,7	7,8
Zasavska	7,1	6,9	7,0
Gorenjska	8,9	4,9	6,9
SLOVENIJA	11,0	2,8	6,9
Podravska	12,5	1,2	6,8
Goriška	10,2	1,7	5,9
Jugovzhodna Slovenija	9,7	1,4	5,6
Osrednjeslovenska	6,5	3,3	4,8

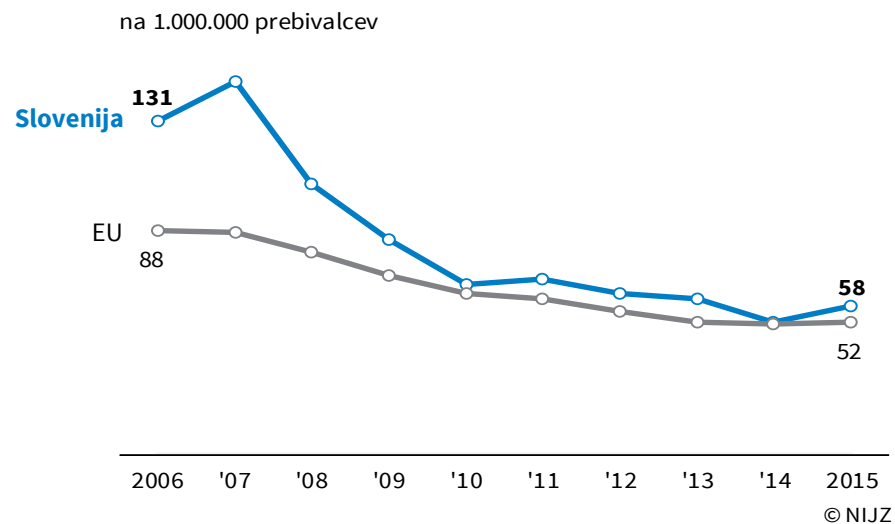
© NIJZ

Viri: Obrazec Prijava smrti (DEM-2) in Zdravniško potrdilo o smrti in poročilo o vzroku smrti

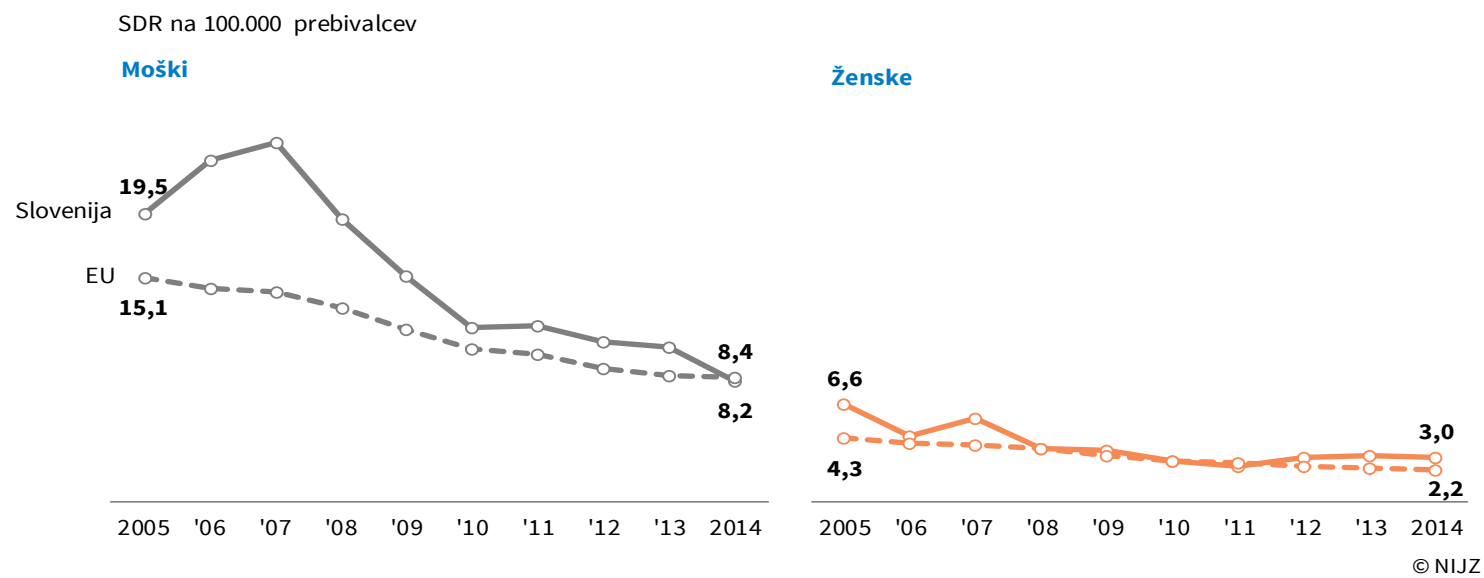

MEDNARODNE PRIMERJAVE

2.5.2 Graf 4: **Umrli zaradi cestnoprometnih nezgod**, Slovenija in povprečje EU, 2006–2015

Viri: European Commission, http://ec.europa.eu/transport/road_safety/index_en.htm, 09.01.2018

V letu 2016 je v Sloveniji v cestnoprometnih nezgodah umrlo 58 oseb na 1.000.000 prebivalcev, kar je nekoliko nad povprečjem Evropske unije.

2.5.2 Graf 5: **Starostno standardizirana stopnja umrljivosti (SDR) zaradi transportnih nezgod** po spolu, Slovenija in EU, 2005–2014

Viri:

WHO <http://www.euro.who.int/en/data-and-evidence/databases/european-health-for-all-database-hfa-db>, 19. 12. 2017

DEFINICIJE

NAZIV	DEFINICIJA	DODATNA METODOLOŠKA POJASNILA	ANGLEŠKI IZRAZ
Transportna nezgoda	Transportna nezgoda je katerakoli nezgoda, v kateri je udeleženo sredstvo, namenjeno in ali v trenutku nezgode uporabljano predvsem za prevoz ljudi ali blaga z enega na drugi kraj.	To področje je razdeljeno na 12 skupin. V skupinah, ki se nanašajo na transportne nezgode na kopnem (V01-V89), je označen način prevoza ponesrečenca. Razdeljene so glede na udeležnost ponesrečenca ali vrsto dogodka.	Transport accident
Cestnoprometna nezgoda (nesreča)	Prometna nesreča je nesreča na javni cesti ali nekategorizirani cesti, ki se uporablja za javni cestni promet, v kateri je bilo udeleženo vsaj eno premikajoče se vozilo in je v njej najmanj ena oseba umrla ali bila telesno poškodovana ali pa je nastala materialna škoda. (Zakon o pravilih cestnega prometa, ZPrCP)		Road traffic accident
Cestnoprometna nezgoda s smrtnim izidom	Cestnoprometna nezgoda s smrtnim izidom je vsaka nezgoda s poškodbo, ki povzroči smrt osebe, poškodovane v tej nezgodi.		Fatal road traffic accident
Umrla oseba v nezgodi	Vsaka oseba, ki je umrla neposredno v nezgodi ali v 30 dneh za posledicami te nezgode.		Traffic accident fatality
Huda telesna poškodba	Poškodba, zaradi katere je bilo v nevarnosti življenje poškodovanega, ali zaradi katere je bilo okvarjeno zdravje (bodisi zelo, vendar začasno, bodisi v manjši meri, vendar za vedno), ali zaradi katere je poškodovani začasno nezmožen za vsakršno delo oziroma je njegova zmožnost za delo za vselej zmanjšana.		Serious body injury

NAZIV	DEFINICIJA	DODATNA METODOLOŠKA POJASNILA	ANGLEŠKI IZRAZ
Alkoholizirani povzročitelj	Je oseba, ki je zaradi vožnje pod vplivom alkohola povzročila prometno nezgodo.	Vozniki začetniki, poklicni vozniki in ostale, z Zakonom o pravilih cestnega prometa, določene posebne skupine voznikov v organizmu ne smejo imeti alkohola. Drugi vozniki imajo lahko največ do vključno 0,50 grama alkohola na kilogram krvi ali do vključno 0,24 miligrama alkohola v litru izdihanega zraka, a pod pogojem, da tudi pri nižji koncentraciji alkohola ne kažejo znakov motenj v vedenju, katerih posledica je lahko nezanesljivo ravnanje v cestnem prometu. (105. člen Zakona o pravilih cestnega prometa, ZPrCP)	Drunk driver
Specifična stopnja umrljivosti	Specifična stopnja umrljivosti je razmerje med številom umrlih določene skupine v koledarskem letu in številom prebivalstva sredi istega leta na določenem območju, pomnoženo s 100.000.	Specifična stopnja umrljivosti = (število umrlih oseb iz določene skupine x 100.000) / število prebivalcev	Specific mortality rate

SEZNAM GRAFOV IN TABEL

SEZNAM GRAFOV

2.5.2 Graf 1: Umrli zaradi transportnih nezgod po spolu, Slovenija, 2007–2016	2-2
2.5.2 Graf 2: Alkoholizirani povzročitelji cestnoprometnih nezgod , Slovenija, 2007–2016.....	2-4
2.5.2 Graf 3: Umrli zaradi transportnih nezgod po spolu, Slovenija, 2007–2016	2-4
2.5.2 Graf 4: Umrli zaradi cestnoprometnih nezgod , Slovenija in povprečje EU, 2006–2015.....	2-9
2.5.2 Graf 5: Starostno standardizirana stopnja umrljivosti (SDR) zaradi transportnih nezgod po spolu, Slovenija in EU, 2005–2014.....	2-10

SEZNAM TABEL

2.5.2 Tabela 1: Cestnoprometne nezgode , Slovenija, 2007–2016	2-3
2.5.2 Tabela 2: Povzročitelji cestnoprometnih nezgod in povprečna stopnja alkoholiziranosti , Slovenija, 2016	2-3
2.5.2 Tabela 3: Umrli in specifična stopnja umrljivosti zaradi transportnih nezgod po starostnih skupinah in spolu, Slovenija, 2016	2-5
2.5.2 Tabela 4: Specifična stopnja umrljivosti zaradi najpogostejših transportnih nezgod po MKB-10 in spolu, Slovenija, 2016	2-5
2.5.2 Tabela 5: Cestnoprometne nezgode , statistične regije, Slovenija, 2016	2-6
2.5.2 Tabela 6: Povzročitelji cestnoprometnih nezgod in povprečna stopnja alkoholiziranosti , policijske uprave, Slovenija, 2016	2-7
2.5.2 Tabela 7: Umrli zaradi transportnih nezgod po spolu, statistične regije, Slovenija, 2016.....	2-8
2.5.2 Tabela 8: Specifična stopnja umrljivosti zaradi transportnih nezgod po spolu, statistične regije, Slovenija, 2016	2-8